

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

LAINSÄÄDÄNNÖN
ARVIOINTINEUVOSTO

Vaikutusarviot poliittisen päätöksenteon pohjaksi

30.8.2017 | Puheenjohtaja Leila Kostainen
Lainsäädännön arviointineuvosto

Lainsäädännön arviointineuvosto

- Säädetty asetuksella
- Valtioneuvosto nimittää puheenjohtajan ja enintään kahdeksan jäsentä. Toimikausi kolme vuotta
- Tarkoituksena parantaa säädösten vaikutusarviointien laatua ja yleisemmin lainvalmistelukulttuuria

Arviointineuvoston asema

- Riippumaton ja itsenäinen
 - Suhteessa poliittiseen päätöksentekoon
 - Päättää lausuttavista HE-luonnoksista
 - Lausunnot ovat julkisia
 - Rahoitus VNK:n budjetissa
- Toimii virkavastuulla

Arviointineuvoston tehtävät

- Lausunnot HE:n vaikutusarvioinneista
- Lausunnot muiden säädösluonnosten vaikutusarvioinneista
- Aloitteet lainvalmistelun laadun parantamiseksi
- Lainsäädännön vaikutusten jälkiarviointi

HE-luonnosten valinta

- Vuosittain 20-40 lausuntoa
- Kriteereinä esityksen
 - taloudellinen merkittävyys
 - sisältyminen hallitusohjelman kärkihankkeisiin
 - ministeriökattavuus
 - satunnaisuus

Neuvoston toiminta

- Resurssit: kaksi arviointineuvosta
- Kokoukset joka kolmas viikko. Lisäksi kokousten välillä sähköpostipäätöksiä.
- Lausunnot ”mahdollisimman valmiista HE-luonnoksista”
 - Sihteeristö ei voi neuvoa varsinaisen vaikutusarvioinnin sisällön tekemisessä

Arviointikriteerit

- Edellytetään ohjeiden noudattamista
 - HELO-ohjeet. 2004
 - Säädösten vaikutusten arviointi. Ohjeet. 2007
- Neuvoston vaatimustasoa pidetty kunnianhimoisena, jopa kovana

Arvioitavat alueet 1/2

- Taloudelliset vaikutukset
 - Kotitaloudet
 - Yritykset
 - Julkinen talous
 - Kansantalous

Arvioitavat alueet 2/2

- Vaikutukset viranomaisiin
- Ympäristövaikutukset
- Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Ensimmäisen vuoden havaintoja

- Julkaistuja lausuntoja 20
- Vaikutusarvioinneissa yllättävän paljon puutteita
 - lainvalmisteluohjeiden noudattamisessa
 - määrällisten arvioiden esittämisessä
 - arvioiden ja laskelmien taustaoletuksien esittämisessä
 - olemassa olevan tutkimustiedon käyttämisessä

Mistä puutteet voivat johtua 1/2

- Tiukka poliittinen ohjaus väärään aikaan, vaikka pitäisi olla niin, että
 - Asetetaan tavoite (poliittiset toimijat)
 - Selvitetään vaihtoehtoiset keinot (virkamiestyö)
 - Keinon valinta (poliittiset toimijat)

Mistä puutteet voivat johtua 2/2

- Vaikutusarviointi tehdään liian myöhään, vaikka pitäisi tehdä
 - Vaikutusarviointeja jo vaihtoehtoisista keinoista tavoitteen saavuttamiseksi
 - Vaikutusarvioinnit ennen lausuntokierrosta ja
 - Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen ja sitten
 - Poliittiset ratkaisut HE:n yksityiskohtaisesta sisällöstä

Kiitos! vnk.fi/arviointineuvosto

